

Fractie van de SP
T.a.v. de heer H. Koetsveld
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Beantwoording vragen Lithium Werks	2325423		31 januari 2019

Geachte heer Koetsveld,

Op maandag 21 januari jl. heeft u vragen gesteld over Lithium Werks, waarvoor dank. Wij willen de gemeenteraad als geheel aan de hand van uw vragen graag nader informeren over dit onderwerp. Voordat wij uw specifieke vragen beantwoorden gaan wij daarom in algemene zin kort in op de situatie.

Ons college was, met velen in deze regio, zeer verheugd over de mogelijke komst van Lithium Werks naar Tech Base/Twente. De ontwikkelingen waren landelijk nieuws, waarmee Twente als top technologische regio op een prachtige wijze op de kaart werd gezet. Wij waren – en zijn nog steeds – overtuigd van de toegevoegde waarde die een dergelijke ontwikkeling heeft voor de sociaal economische structuurversterking van Twente; dé topprioriteit in ons regionale beleid. Wij stonden dan ook volledig achter de besluitvorming van de diverse partijen in de zomer van 2018 (daarover hieronder aan de hand van uw vragen meer). Uiteraard was er schrik, ook bij ons, toen de berichten kwamen over de opsplitsing van de activiteiten van Lithium Werks en de onzekere gevolgen daarvan voor de ontwikkeling in Twente. Wij willen uiteraard benadrukken dat de publieke belangen beschermd moeten worden. Ten aanzien van de borging van de leningvoorwaarden zijn daarbij in eerste aanleg Oost NL en in het verlengde daarvan Regio Twente als aandeelhouder van het Innovatiefonds Twente in stelling. En tegelijkertijd willen wij vooral ook focussen op onze ambitie als top technologische regio in het groen en de grote kansen die er wat dat betreft ook nu nog zijn voor Twente op het gebied van de energietransitie en energy storage. Wellicht met een ambitie in een iets lager tempo, zijn alle betrokkenen in het publieke en private domein nog steeds met elkaar in gesprek over het verzilveren van die kansen.

Tot slot van deze algemene passage willen wij u graag wijzen op de brief van Gedeputeerde Staten van Overijssel aan Provinciale Staten van 18 januari jl. De brief bevat een toelichting op het proces en de ontwikkelingen die ook waardevol is voor uw beeld als gemeenteraad. Deze is als *bijlage 1* bijgevoegd. Ook hebben wij de brief bijgevoegd (*bijlage 2*) die de aandeelhouders van Innovatiefonds Twente hebben ontvangen van Oost NL over de ontstane situatie.

Dan gaan wij nu graag in op uw specifieke vragen. Daarbij willen wij nog opmerken dat u in uw vraagstelling de termen 'subsidieverlening' en 'lening verstrekken' gebruikt, onder meer in relatie tot de besluitvorming door de bestuurscommissie Agenda voor Twente. Voor de helderheid willen wij vooraf aangeven, dat geen sprake is van subsidieverlening. Evenmin is er sprake van het verstrekken van een lening door de bestuurscommissie Agenda van Twente. Er is een lening met een looptijd van 3 jaar verstrekt door Oost NL.

1. *Hoe heeft de discussie en de besluitvorming binnen de bestuurscommissie Agenda van Twente plaatsgevonden? In hoeverre is daar ook gesproken over het mogelijke dubbele-petten-probleem en het afwijken van de voorwaarden voor subsidieverlening?*

In de bestuurscommissie Agenda van Twente van 26 september 2018 lag het voorstel voor om in te stemmen met het afwijken van de investeringsinstructie van het Innovatiefonds Twente ten

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

behoefte van de door Oost NL voorgenomen financiering in Lithium Werks. De afwijking betrof de bepaling dat door Oost NL alleen risicodragend kapitaal vanuit het IFT verstrekt kan worden aan een MKB-onderneming die aantoonbaar in Twente is gevestigd of zich gaat vestigen en nog niet op de markt actief is geweest. De bestuurscommissie heeft unaniem ingestemd met dit voorstel. Het besluit is genomen onder voorbehoud van een positief besluit van Provinciale Staten later diezelfde dag.

In deze vergadering is ook uitgebreid gesproken over de betrokkenheid van de heer Braaksma, adviseur van de bestuurscommissie in zijn hoedanigheid als voorzitter van de Twenteboard, bij Lithium Werks en Oost NL (overigens heeft de heer Braaksma de zaal verlaten voordat de bestuurscommissie startte met de beraadslagingen over Lithium). Daar is gedeeld dat in de Twenteboard per definitie - het gaat immers om een gremium met vertegenwoordigers uit alle O's: ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en de overheid - mensen zitten die relaties hebben buiten het pure overheidsdomein. Dit wordt door de bestuurscommissie als een gewenste ontwikkeling gezien in het belang van economische versterking van Twente. Het werpt uiteraard ook nieuwe vragen op over o.a. transparantie en rekenschap. De bespreking in de bestuurscommissie is geëindigd met de afspraak dat een delegatie uit de bestuurscommissie/Regio Twente in gesprek gaat met de voorzitter van de Twenteboard over hoe de transparantie met betrekking tot de posities van de leden kan worden vergroot. Over deze materie heeft het dagelijks bestuur van Regio Twente een brief gestuurd (in antwoord op vragen van de gemeente Almelo) aan de bestuurscommissie. Wij verwijzen u voor een verdere toelichting naar deze brief die als *bijlage 3* is bijgevoegd.

Uw laatste punt, het afwijken van de investeringsinstructie, is aan de orde geweest aangezien het de kern was van het voorstel zoals dat voorlag.

2. Welk standpunt heeft het Hengelose college in de bestuurscommissie Agenda van Twente ingenomen toen er werd besloten over het verstrekken van de lening aan Lithium Werks?

Het besluit om een lening te verstrekken aan Lithium Werks was de bevoegdheid/competentie van Oost NL. De Hengelose vertegenwoordiger in de bestuurscommissie Agenda van Twente, wethouder Bruggink, heeft ingestemd met het voorstel zoals dat voorlag in de vergadering, dus instemmen met het afwijken van de investeringsinstructie door Oost NL.

3. De investeringsinstructie zegt dat een investering ten goede moet komen aan een MKB-bedrijf. Daar was hier duidelijk geen sprake van. Wat was de reden om dan toch in te stemmen?

Gezien de verwachte bijdrage van de investering door Lithium Werks aan de economische structuurversterking van Twente, de ontwikkeling van Technology Base als topwerkklocatie, de energietransitie (energy storage) en de werkgelegenheid is de komst van Lithium Werks beoordeeld als een enorme kans voor Twente. Het verstrekken van een lening door Oost NL lag daarmee in lijn met de doelstellingen van het Innovatie fonds Twente (IFT). Het IFT heeft tot doel innovatie van groeiende en grotere Twentse MKB-ondernemingen in de topsector High Tech Systems & Materials (HTSM) mogelijk te maken door geldleningen of participaties. De vestiging van Lithium Werks past ook naadloos in de vier actielijnen van de Agenda voor Twente. Naast de financiering vanuit het IFT zou er door andere private financiers geïnvesteerd worden in Lithium Werks. Deze verschillende financiers waren essentieel voor de uitvoering van het plan. Om dit mogelijk te maken is er gekozen voor gelijke financieringsvoorwaarden voor alle investeerders. Daarmee is bijvoorbeeld op het gebied van de rapportageplicht, de beloningsgrens en de exit-mogelijkheden bij mededingingsvraagstukken gebruik gemaakt van gangbare en marktconforme voorwaarden en niet van de specifieke voorwaarden van alle individuele fondsen/investeerders. Door deze werkwijze is dus geaccepteerd dat op het eerder genoemde punt van de MKB-onderneming gevestigd in Twente, werd afgeweken van de investeringsinstructie van het innovatiefonds Twente. Daartoe strekte het besluit van de bestuurscommissie van 26 september jl.

4. Er was nog veel onduidelijk, zo moest er nog een onderzoek naar mogelijke staatssteun plaatsvinden. Waarom moest er dan toch met stoom en kokend water besloten worden en het bedrag zo snel worden overgemaakt?

Op het moment van de afweging werd geoordeeld dat het commitment van de regio als positief signaal essentieel zou zijn voor de ondernemer om zich in Twente te vestigen. De ondernemer had

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

de keuze om zich op diverse plaatsen in de wereld te vestigen. De aanwezigheid van de (verschillende vakgroepen van de) Universiteit Twente en Saxion Hogeschool, de potentiële locatie op Technology Base met uitgebreide test- en technische demonstratiemogelijkheden, de beschikbaarheid van technisch personeel in een aangenaam woonklimaat en de bereidheid van de regionale partijen om risicovol mee te investeren speelde mee in zijn beslissing om zich op Technology Base te vestigen. Het heeft al met al geleid tot een positieve afweging om het commitment op dat moment af te geven. Wij willen daarbij benadrukken dat de investering binnen Oost NL breed gedragen was en voorzien van een onafhankelijk oordeel over de business case door het Investment Committee Directe Investerings van Oost NL. Juist vanwege de specifieke expertise is de manier waarop de doelstellingen van het IFT behaald moeten worden (het "hoe") overgelaten aan Oost NL (zie hiervoor verder de brief van GS aan PS). De provincie voert de komende periode op verzoek van provinciale staten een evaluatie uit over het gelopen proces. De bestuurscommissie heeft op 30 januari jl. gezegd deze evaluatie te willen benutten en aanvullend daarop de eigen lessen te willen trekken.

5. *Zijn er voorwaarden opgenomen waaronder de subsidie teruggevorderd kan worden? Zo ja: welke?*

Zoals in de inleiding al vermeld, is hier geen sprake van een subsidie, maar van een investering in de vorm van een lening door Oost NL. De voorwaarden voor de lening met een looptijd van 3 jaar zijn onderdeel van het (private) contract tussen Oost NL en Lithium Werks. Voor een verdere toelichting op deze vraag verwijzen wij u naar de brief die Regio Twente als aandeelhouder van Innovatiefonds Twente BV heeft ontvangen van de directeur van Oost NL. Deze is als bijlage bij deze brief gevoegd.

6. *Waarom is besloten om de subsidie aan Lithium Werks te verstrekken, terwijl er op diverse punten niet aan de voorwaarden voor subsidieverstrekking werd voldaan?*
Zie het antwoord op vraag 3.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen:

1. Brief GS aan PS d.d. 18 januari 2019 met als onderwerp: "Actuele informatie Lithium Werks ten behoeve van interpellatiedebat d.d. 23 januari".
2. Brief Oost NL aan Regio Twente d.d. 18 januari 2019 met als onderwerp: "ontwikkelingen Lithium Werks".
3. Brief DB Regio Twente d.d. 12 december 2018.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.